

3873 13/1 22: I. Beh. af F. t. L. om 8 Timers Arbejdsdag f. de v. Industri m. v. beskæf. Arbejdere. 3874

skrænkedes til Halvdelen med en Lønning pr. Time, som jo maatte være saa stor, at Arbejderne med denne korte Arbejdstid blev i Stand til at leve paa skikkelig Maade, vilde det fremkalde den samme Arbejds-mængde og derigennem beskæftige det dobbelte Antal Arbejdere. Det er ganske unødvendigt at imødegaa en saa skæv Betragtning. Agitatorisk kan den vel endnu fremføres, men jeg tror ikke, at en saadan Betragtning i denne Sal gør noget som helst Indtryk. Dens fuldkomne Skævhed staa ganske afgjort alle, muligvis med Undtagelse af Socialdemokratiet, fuldkommen klart.

Ordføreren for Forslagsstillerne

(Triër): Jeg takker de Radikales Ordfører (P. Munch) for hans Udtalelser om dette Lovforslag. Den samme Tak vil jeg rette til Erhvervspartiets Ordfører (Kayser), thi jeg kan ikke se rettere, end at han maa tiltræde dette Lovforslag. Det, han talte om, var, at der maatte være et bredere Grundlag, der maatte være Mulighed for at arbejde længere Tid, men hvis Erhvervspartiets ærede Ordfører vil studere Lovforslaget igennem, vil han se, at der deri er givet netop de Garantier, han ønsker. Jeg takker alt-saa for, at jeg kan stole paa, at Erhvervspartiet vil støtte dette Lovforslag.

Om den Motivering, der anvendes fra Venstres Side, baade af dets Ordfører (Stengaard-Kirkegaard) og dets Minister, nemlig at de ikke under de nærværende økonomiske Forhold kan gaa med, vil jeg gerne sige, at den gaar, det indrømmer jeg, over min, og jeg tror de fleste Økonomers, Forstand. Det Spørgsmaal, vi for Øjeblikket forelægger, er ikke et Lønspørgsmaal. Spørgsmaalet om Produktionens større eller mindre Dyrd, naar der arbejdes 8 eller 9 Timer, vil højt regnet kunne rejse som et Spørgsmaal om Anvendelse af og Slid paa Maskinerne og om den deraf følgende større eller mindre Forrentning af disse. Vi har ikke forelagt Spørgsmaalet om 8 Timers Dagen og samtidig et Forslag om Lønninger. Vi har ladet Erhvervene have deres fulde Handlefrihed med Hensyn til Spørgsmaal om Fastsættelse af Løn. Jeg haaber ikke, vi kommer til den Tid, da der, i alt Fald saa længe vi har private Er-

hverv her i Samfundet, bliver Tale om ved tvungen Voldgift eller ad anden lignende Vej at fastsætte Lønnen. Det foreliggende Forslag er en Udvikling af vor nuværende Fabriklovgivning, vor nuværende Arbejderbeskyttelse. Akkurat de samme Argumenter, som den højtærede Minister og den ærede Ordfører for Venstre kommer med om den dyrere Produktion o. s. v., har man mødt, hver Gang der kom et nyt Lovforslag paa dette Omraade. De samme Argumenter mødte de engelske Arbejdere og Reformister i 1844, da de vilde have en Fabriklovgivning, der satte 10 Timers Arbejdstid for Kvinder, og man møder dem fortsat ned igennem Tiderne. I Amerika gør man gældende, at det er et Brud paa den amerikanske Forfatning, som jo stadig hævder Kontraktfrihed, at indføre Fabriklovgivningsbestemmelser, thi enhver maa have Lov til at kontrahere om at arbejde i de umuligste Arbejdslokaler og med ubegrænset Arbejdstid. Nej, det, som her foreligger, er ikke et Spørgsmaal, som vedrører Økonomien, thi Lønspørgsmaalet har vi ikke taget op, det er kun et Spørgsmaal om, hvorvidt vi vil fortsætte med vor Fabriklovgivning.

Der er et Argument, som jeg vilde bøje mig for, hvis det kunde anføres, nemlig: Danmark producerer for Øjeblikket ikke nok til, at vi kan leve passende. Produces der Varer nok, Brød nok, Manufakturvarer nok, Tobak nok, o. s. v.? Hvis de Herrer kunde paavise for Arbejderklassen, at der ikke produceres nok, var det en anden Sag. Men dér er det, jeg har hævdet, at vi har Beviset for, at der produceres nok. Naar Fabrikkerne lukker deres Porte over det hele, og vi har Produkter og Varer nok, bliver det ganske meningsløst at tale om, at de nuværende økonomiske Forhold kan nødvendiggøre en længere Arbejdstid. Spørgsmaalet er, naar vi skal sætte det rigtigt frem, ikke, om vi skal producere mere eller mindre, men hvordan vi skal dele Udbyttet af Produktionen. Sagen er i Realiteten den, at Arbejdsgiverne ved at faa Strids-spørgsmaalet om forlænget Arbejdstid kastet med ind i Lønforhandlingerne bliver gjort langt stærkere, end hvis dette Spørgsmaal var taget ud; de vil derved være i Stand til at tage en større Del af de Produkter, vi har